

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

~~ЗАТВЕРДЖУЮ~~
Директор коледжу
Павло ДОВГАНЬ
20 __ р.
Наказ № _____ від _____

**ПОЛОЖЕННЯ (НОВА РЕДАКЦІЯ)
ПРО ПРОГРАМУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇЇ РОЗРОБКИ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Розглянуто і схвалено на
засіданні педагогічної ради коледжу
Протокол № 1
від «29» 07 2024 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Положення про програму навчальної дисципліни розроблено відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету» (далі – Положення), рішень Педагогічної та Методичної рад, наказів директора щодо організації освітнього процесу. Його метою є унормування змісту, обсягів, послідовності та організаційних форм вивчення дисципліни студентами, а також форм і засобів поточного і підсумкового контролю знань.

1.1. Програма навчальної дисципліни - є нормативним документом закладу фахової передвищої/вищої освіти, який розробляється і затверджується у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в Відокремленому структурному підрозділі «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету» (далі –Коледж).

1.2. Програма навчальної дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітнього ступеня майбутнього фахівця, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних курсів проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та «технологію» оцінювання знань студентів.

1.3. Програма - нормативний документ, який закладає «ідеологію» змісту освіти та організації освітнього процесу, визначає навчально-методичні засади діяльності циклової комісії; на її основі розробляються посібники (методичні комплекси) для самостійного вивчення дисципліни, інші матеріали методичного характеру, що забезпечують успішне опанування програмного матеріалу.

1.4. Програма навчальної дисципліни визначає місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь. Програма навчальної дисципліни є складовою державного стандарту або освітньої програми.

1.5. Програма навчальної дисципліни розробляється на основі освітньо-професійної програми.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Загальний обсяг програми навчальної дисципліни складає від 5 до 25 сторінок з урахуванням обсягу дисциплін.

Складові програми.

Програма навчальної дисципліни розробляється за такою структурою:

- Опис навчальної дисципліни
- Мета та завдання навчальної дисципліни

- Програма навчальної дисципліни
- Структура навчальної дисципліни
- Теми семінарських/лекційних (практичних, лабораторних) занять
- Самостійна робота
- Індивідуальні завдання
- Методи навчання
- Методи контролю
- Розподіл балів, які отримують студенти
- Перелік питань, що виносяться на підсумкові (поточні) контролі
- Методичне забезпечення
- Рекомендована література (базова і допоміжна)
- Інформаційні ресурси.

2.2. У структурі програми навчальної дисципліни рекомендуємо передбачати наявність таких складників:

- Загальна інформація: назва навчальної дисципліни, заклад фахової передвищої/вищої освіти, факультет, кафедра чи інший структурний підрозділ, який відповідає за дисципліну, освітня програма (для обов'язкових дисциплін) інформація про погодження та затвердження, мова навчання;
- Розробник (и) – викладач чи викладачі, які розробили програму;
- Мета вивчення дисципліни;
- Обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС та його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних дисциплін;
- Статус дисципліни: обов'язкова чи вибіркова. Статус обов'язкових мають дисципліни, що є обов'язковими хоча б для однієї освітньої програми;
- Передумови для вивчення дисципліни, відповідно до формату, визначеного Педагогічною радою Коледжу (наприклад, перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання тощо);
- Очікувані результати навчання з дисципліни;
- Критерії оцінювання результатів навчання;
- Засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування;
- Програма навчальної дисципліни: основні теми дисципліни, у тому числі (за наявності) теми практичних, семінарських та лабораторних занять, орієнтована тематика індивідуальних та/або групових завдань;
- Форми поточного та підсумкового контролю;
- Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна;

- Рекомендовані джерела інформації.

2.3. Зміст розділів програми навчальної дисципліни

2.3.1. Опис навчальної дисципліни

Інформація по цьому розділу оформлюється у формі таблиці. У ній вказуються кількість кредитів, модулів, змістових модулів, галузь знань, спеціальність (професійне спрямування), освітньо-кваліфікаційний рівень (ступінь), рік підготовки, семестр, кількість годин відведених на лекційний і лабораторно-практичний курс, вид контролю (залік або екзамен).

2.3.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Для обов'язкових дисциплін у цьому пункті варто стисло зазначити місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Зокрема, тут можуть бути наведені визначені освітньою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркових дисциплін може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

2.3.3. Програма навчальної дисципліни

У даному розділі необхідно надати теми змістових модулів та теми лекцій, які в них викладаються.

2.3.4. Структура навчальної дисципліни

Подається розподіл навчального часу за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану. Тематичний план навчальної дисципліни структурується за модулями, змістовими модулями й темами.

2.3.5. У розділі «Теми семінарських/лекційних занять» необхідно подати орієнтовний перелік семінарських або лекційних занять.

2.3.6. У розділі «Теми практичних занять» необхідно подати орієнтовний зміст практичних занять.

2.3.7. У розділі «Теми лабораторних занять» необхідно подати орієнтовний зміст лабораторних занять.

2.3.8 Самостійна робота здобувача передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять; підготовку до практичних занять; виконання домашніх практичних завдань протягом семестру, а також самостійне опрацювання навчального матеріалу до окремих модулів або тем у вільний від аудиторних занять час.

У розділі «Самостійна робота» необхідно вказати форми та зміст навчального матеріалу, що є предметом самостійного опрацювання студентами. Ці години повинні збігатися із указаними в таблиці «Структура навчальної дисципліни». Навчальний матеріал дисципліни, передбачений програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносять на підсумковий

контроль разом із навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

2.3.9. При формуванні розділу «Індивідуальні завдання» слід керуватися наступним:

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є формою індивідуально консультативної роботи викладача зі студентами, яка здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань.

У розділі необхідно розкрити форми організації індивідуально консультативної роботи з даної дисципліни та її тематику. У програмі навчальної дисципліни це може бути представлено у вигляді графіка з визначенням виду навчальної роботи та часу її проведення.

У програмі зазначають назву ІНДЗ, його обсяг, коротку характеристику змісту й вимог до виконання та оцінювання. Якщо передбачено курсові роботи, то в цьому пункті слід навести їх тематику та загальну характеристику.

Розрахунково-графічні роботи, контрольні роботи та домашні завдання можуть бути індивідуально навчально-дослідним завданням, тільки якщо вони заплановані робочим навчальним планом на навчальний рік.

2.3.10. У розділі «Методи навчання» необхідно представити навчальні технології, що використовують викладачі на лекційних, лабораторно-практичних, семінарських заняттях з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни (наприклад, проблемні лекції, міні-лекції; лабораторні дослідження, розв'язування задач або творчих завдань, проведення лабораторних дослідів, робота в Internet; складання графічних схем, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейси, презентації, рольові ігри, дидактичні ігри, банки візуального супроводження освітнього процесу тощо).

Методи навчання окремої навчальної дисципліни - взаємодії між викладачем і студентами, під час яких відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок. Загальноприйняті у сучасній педагогічній науці методи навчання прийнято розрізняти:

1. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемний;
- частково-пошуковий (евристичний);
- дослідницький.

2. За характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні, наочні, практичні.

3. За організаційним характером навчання методи:

- організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
- стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
- контролю та самоконтролю у навчанні;
- бінарні (подвійні) методи навчання.

2.3.11. Розділ «Методи контролю» має містити викладення змісту та «технології» оцінювання знань студентів, а саме — перелік різних видів навчальних робіт, що зобов'язаний виконати студент під час проведення поточного, підсумкового модульного контролів, самостійної роботи, індивідуальних завдань та критерії їх оцінювання.

2.3.12. Розподіл балів, які отримують студенти

У розділі вказується максимальна кількість балів, яку може отримати студент при виконанні певних видів навчальної роботи в розрізі модулів із зазначенням балів за поточну успішність та підсумкового модульного контролю.

Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюють за 5-ти бальною шкалою для студентів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» (для предметів загальноосвітнього циклу – за 12-бальною шкалою) та за 100-бальною шкалою за освітнім ступенем «молодший бакалавр». Методика оцінювання здобувачів вищої та фахової передвищої освіти регламентується Положенням про порядок оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти (критерії оцінювання та атестацію) та Положенням про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти (критерії оцінювання та атестацію).

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- комплексні іспити;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;

- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

2.3.13. Рекомендована література складається з базової і допоміжної літератури.

До базової літератури варто відносити нормативні документи, базові вітчизняні, найкращі зарубіжні підручники та навчальні посібники з урахуванням їх наявності в бібліотеці коледжу.

У список допоміжної літератури відносяться різні довідкові, періодичні видання, наукові монографії, статті, методичні рекомендації тощо відповідної тематики.

Рекомендована література повинна бути оформлена згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 та вимог ДСТУ 8302:2015.

2.3.14. Інформаційні ресурси мають містити нормативну базу, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо.

3. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні циклової комісії, на якій викладається дисципліна, і виноситься на розгляд методичної ради коледжу.

Програма схвалюється на засіданні методичної ради коледжу і затверджується заступником директора з навчальної роботи.

Титульна та друга сторінки програми оформлюються відповідно до наведеного зразка (див. Додаток А). Вказуються розробники програми (ПІ, вчене звання, посада), номери протоколів та дати затвердження на засіданні циклової комісії.

4. РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОГРАМИ

4.1. Програма навчальної дисципліни має розроблятися як окремий документ в електронній або паперовій формі і зберігатися у визначеному закладом фахової передвищої/вищої освіти порядку. Програма вибіркової навчальної дисципліни має бути доступна здобувачам освіти на момент здійснення вибору дисциплін на наступний семестр (навчальний рік).

4.2. Програма навчальної дисципліни має затверджуватись у порядку, визначеному Положенням про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у Відокремленому структурному підрозділі «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету».

4.3. Доцільно передбачати попереднє обговорення програм навчальних дисциплін членами груп забезпечення освітніх програм, для яких відповідна дисципліна є обов'язковою.

4.4. Поточні зміни до програми, що стосуються уточнень системи контролю та оцінювання знань, планів семінарських (практичних, лабораторних) занять, тематики рефератів та курсових робіт, переліку основної і додаткової літератури, за необхідності, можуть вноситися щорічно до початку нового навчального року і затверджуватися на засіданні циклової комісії.

4.5. Програма підлягає обов'язковому перегляду і перезатвердженню (упродовж двох місяців):

а) після затвердження нової редакції освітньо-професійної програми, внесення змін до навчального плану, що стосуються цієї дисципліни;

б) до початку нового навчального року.

4.6. При затвердженні програми, вона перевіряється головою циклової комісії на відповідність навчальному плану, типовій (тимчасовій) навчальній програмі дисципліни та вимогам даного Положення.

Розроблено:

Заступник директора з навчальної роботи Валентина Білоус

Погоджено:

Методист

Завідувач інженерно-технологічного відділення

Завідувач агрономічно-облікового відділення

Провідний юрисконсульт

 Ірина Матеуш

 Юлія Мельник

 Олена Присяжнюк

 Тетяна Бондар

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Циклова комісія _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
заступник директора
з навчальної роботи
_____ (П)
« ____ » _____ 20 р.

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни (предмету)

Спеціальність _____

Програма навчальної дисципліни _____ для здобувачів освіти спеціальності _____

Розробник: _____

Мова навчання – _____

Програму розглянуто на засіданні циклової _____

Протокол № _____ від _____

Голова циклової комісії _____ (ПІ)

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № _____ від _____

Голова _____ (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –	Галузь знань:	<i>Нормативна</i>	
Модулі –	Спеціальність:	Рік підготовки	
Загальна кількість годин –		Семестр	
		Лекції	
		Практичні	
Годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента – Годин для заочної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітньо-професійний ступінь: <i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Лабораторні/Настановчі	
		Самостійна робота	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	

3.3. Програма навчальної дисципліни

Назва розділу (модуля), теми (змістові модулі), короткий зміст теми	Заг обсяг	Кількість годин					Література	Засоби діагностики
		Л	Пр.	Лаб.	Сем.	С.р.		
		3	4	5	6	7		
1	2	3	4	5	6	7	8	9

3.4. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин

3.5. Теми практичних занять

Назва теми	К-сть годин

4. Критерії оцінювання

I рівень оцінювання (оцінка – 3 «задовільно»). Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

II рівень - достатній (оцінка – 4 «добре»). Студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована.

III рівень - високий (оцінка – 5 «відмінно»). Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності. Знання студента є глибокими, міцними, узагальненими; студент вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Вивчення дисципліни у фахових передвищих навчальних закладах повинно дати не тільки певну суму знань, а й підготувати студентів для освоєння обраної професії та допомоги формувати світогляд.

Складовими навчальних досягнень студентів є вміння відтворювати отриману інформацію, знаходити нову, оцінювати її та застосовувати в стандартних і не стандартних ситуаціях.

5. Рекомендована література

5.1 Основна

5.2 Додаткова

5.3 Інформаційні ресурси

6. Методи навчання

7. Методичне забезпечення

8. Очікувані результати навчання

9. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять і є невід'ємною складовою процесу вивчення дисципліни. Її зміст визначається програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Зміст СРС з дисципліни складається з таких видів роботи:

- підготовка до аудиторних занять;
- виконання практичних завдань протягом семестру;
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом;
- написання рефератів та доповідей;
- переклад іноземних текстів;
- пошук додаткової інформації щодо окремих питань курсу;
- читання адаптованих і неадаптованих творів літератури англійських країн;
- підготовка до усіх видів контролю, в тому числі до контрольних робіт, до заліку та екзамену, олімпіади.

10. Академічна доброчесність

Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної, творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.